

**MAGYAR
KÉMIKUSOK LAPJA**
HUNGARIAN CHEMICAL JOURNAL

LXXIV. évf., 6. szám, 2019. június

A Magyar Kémikusok Egyesületének
– a MTE SZK tagjának –
tudományos ismeretterjesztő
folyóirata és hivatalos lapja

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
[SZEKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő,
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
PAP JÓZSEF SÁNDOR, RITZ FERENC,
ZÉKÁNY ANDRÁS
Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
ANTUS SÁNDOR, BIACS PÉTER,
BUZÁS ILONA, HANCSÓK JENŐ,
JANÁKY CSABA, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
ifj. SZÁNTAY CSABA, SZABÓ ILONA,
TÖMPE PÉTER, ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők
A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883
Fax: 36-1-201-8056
Email: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA
Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.
Nyomás: Europrinting Kft.
Felelős vezető: ENDZSEL ERNŐ
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 10 200 Ft
Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1015 Budapest, Hattyú u. 16.
Tel.: 36-1-201-6883, fax: 36-1-201-8056,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számaink tartalma,
az összefoglalók és egyesületi híreink,
illetve archivált számaink honlapunkon
(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541
HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
DOI: 10.24364/MKL.2019.06

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

Nemrég tartották a ChemPubSoc Europe (CPSE) tagszervezetek magazinjai (köztük a Magyar Kémikusok Lapja) főszerkesztőinek második találkozóját Weinheimben, a Wiley kiadó székházában. A találkozó fő témája egyrészt a CPSE-folyóiratok ismertsége és szakmai rangjának növelése érdekében való teendőink számbavétele, másrészt a társmagazinok közötti együttműködés továbbfejlesztési lehetőségeinek megvitatása volt. Világossá tettük, hogy a CPSE-folyóiratok népszerűsítésében leginkább a szerkesztőségek és a Wiley kiadó játszhatnak szerepet, amelyek pályázatokkal, ösztöndíjakkal, kedvezményekkel segíthetik a folyóirataikban való publikálás népszerűsítését a kutatók körében. Ezzel az ACS-folyóiratokkal való versengésben némi sikerre tehetnek szert. Tájékoztatásul

hangzott el, hogy a kiadó fokozni kívánja a jövőben az Open Access publikálás gyakorlatát; ezt különböző akciókkal is elő kívánja mozdítani.

A társmagazinok és a CPSE ChemViews magazinja közötti kapcsolat fokozása érdekében folyamatosan törekszünk a cikkek kölcsönös átvételére/lefordítására, közös cikkek megírására, cikkekre/editorialokra való kölcsönös felkérésre stb.

Világossá vált, hogy a jelen levő főszerkesztők és a Wiley szerkesztő munkatársai sokkal inkább európai gondolkodásúak, mint sok esetben országaik politikusai. Ez persze nem meglepő, hiszen a tudomány mindig is határokon átívelő, határokat nem ismerő tevékenység volt és lesz. Két év múlva, ha a kiadó is eredményesnek ítéli meg a tanácskozást, újra találkozunk. Az eseményről a ChemViews is beszámolt: https://www.chemistryviews.org/details/ezine/11144368/Meeting_of_Editors_of_European_Society_Magazines.html.

2019. június

Az európai kémikus egyesületek magazinjainak főszerkesztői Weinheimben

Az eseményről a ChemViews is beszámolt: https://www.chemistryviews.org/details/ezine/11144368/Meeting_of_Editors_of_European_Society_Magazines.html.

Kiss Tamás
Kiss Tamás
felelős szerkesztő

TARTALOM

KÖZOKTATÁS – TANÁRI FÓRUM

Fodor István, Maknics Gyula, Tóth Imre: Emlékek nyomában. Szemelvények az Irtinyi János Középiskolai Kémiaverseny felszázados történelméből 174

OKTATÁS

A gyerekeket elsősorban szeretni kell, segíteni és támogatni.
Beszélgetés **Póheimné Steininger Éva** és **Zagyi Péter** középiskolai tanárokkal 180

AZ ELEMEK PERIÓDUSOS RENDSZERÉNEK NEMZETKÖZI ÉVE

Barta Veronika: Mit álmódott Mengyelejev? 182

A Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium periódusos rendszere 183

Lente Gábor: Sosemvolt elemek. Szaturnum 184

HAZAI KUTATÓMŰHELYEK BEMUTAKOZÁSA

Somsák László: Glikomimetikumok kutatása a Debreceni Egyetem Szerves Kémiai Tanszékén 185

VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY

Bruckner-termi előadások

Hunyadi Attila: A növényi rovarhormonoktól az antitumor nanorészecskékig 193

Bölcskei Hedvig: Feszültségfüggő nátriumcsatorna-blokkolók. Az alkaloidoktól a szintetikus molekulákig 194

Mernyák Erzsébet, Jójárt Rebeka: Daganatellenes ösztrozinszermazékok előállítása 196

VEGYIPAR- ÉS KÉMIATÖRTÉNET

Ménes András: Frederick Sanger 198

KÖNYVISMERTETÉS

Kovács Lajos: Az elismerést mindenki szomjúhozza (*Barabási Albert-László: A képlet*) 200
Chemistry in Europe, 2019/2 201

ISMERETTERJESZTÉS

Boros László: Filatélieai kalandozások. Mikrovilág 205

VEGYÉSZLELETEK

Lente Gábor rovata 206

EGYESÜLETI ÉLET 208

A HÓNAP HÍREI 212

Címlapunkon:
Irtinyi János Országos
Középiskolai
Kémiaverseny, 2019
(Csontos Máté
felvétele)